

İlaç deri testi nedir?

Bazı bireylerde bazı ilaçların kullanımı sonrası nefesde daralma ve hırıltı, göğüste sıkışma hissi, öksürük, gözlerde kaşıntı, burun ve boğazda kaşıntı, hapşırık, burun tıkanıklığı veya akıntısı, deride kızarıklık ve kaşıntı, dudaklarda ve göz kapaklarında şişme, tansiyon düşüklüğü ve allerjik şok gibi allerjik durumlar oluşabilmektedir. Bu durum, bu bireylerin ilaç kullanımını sınırlamaktadır.

Bu testler ilaçlara bağlı allerji tanımlayan hastalara, ihtiyaçları doğrultusunda kullanabilecekleri uygun bir ilaç seçeneği bulma amacı ile veya ilaç allerjisini kesinleştirmek için, deride uygulanır. Allerji ve Klinik İmmünoloji uzmanı hekimler tarafından gerekliliğine karar verilir ve uygulanır.

Kimlere; ne amaçla uygulanır?

Doktorunuz sizde ilaç allerjisi düşünüyor ve içinde bulunduğunuz durumlar nedeni ile ilaç ihtiyacı içinde olduğunuz düşünüyorsa; size etkili ve emniyetli bir ilaç seçeneği bulmak amacı ile veya ilaç allerjisi tanınmaz kesinleştirmek için bu testleri yapacaktır. Bu ilaçlar ile de düşük oranda da olsa allerjik durum gelişme olasılığı olduğu için mutlaka test yapılarak önerilmelidirler.

Hazırlık aşamasında neler yapılır?

Testleri etkileyecek ilaçları, bildirilen süreler öncesinde kullanmamalısınız. (bu ilaçların isimleri ve testten ne kadar süre önce kullanılmaması gerektiğini bildiren liste ektedir). Ayrıca listede yer almasa da başka nedenlerle kullandığınız ilaçları (bitkisel ürünler dahil) varsa, doktorunuza söylemelisiniz.

Test günü kahvaltı sonrası gelmeniz istenmektedir. Her test günü önce muayeneniz yapılacak ve nabız, kan basıncı ölçümlerinizi alınacaktır. Ayrıca nefes gücünüzü ölçen ve "spirometre" adı verilen bir cihaz yardımı ile hava yollarınızın mevcut durumu değerlendirilecektir. Testte FEV1 (tüm gücünüzle nefes verdiğinizde 1. saniyede dışarı atılan hava) adı verilen ölçüm takip edilecektir. Bu nedenle test öncesi bu ölçümün değerinin bilinmesi istenmektedir. Bu değerdeki belli derecenin üstünde düşmeler hava yollarınızın daraldığını gösterir.

Eğer bu değeriniz %70'in üzerinde ve muayene bulgularınız normale teste başlanır.

Testte hangi ilaçlar kullanılır?

Testinizde amaç ilaç allerjinizi kanıtlamak ise; **allerji bildirdiğiniz ilaç** ile uygulama yapılacaktır.

Eğer testiniz; uygun ilaç seçeneği bulma amacı ile yapılıyorsa amaca ve ihtiyaçlarınıza uygun olarak **allerji oluşturması beklenmeyen** bir ilaç grubu seçilecektir. Bu ilaç başka bir doktor tarafından bir sağlık durumunuz için önerilmiş bir ilaç olabileceği gibi doktorunuz tarafından sizin için önerilmiş bir ilaç ta olabilir.

Test nasıl uygulanır?

Hastane koşullarında yapılacaktır. Test edilecek ilaç, daha önceden belirlenmiş protokollere uygun olarak değişik oranlarda sulandırılarak, birkaç farklı dozda hazırlanır. Testiniz 3 farklı şekilde [çizme (prick), deri içi (intradermal) ve yama (patch) testi] uygulanabilir. Doktorunuz test edilen ilacın özelliğine ve beklenen allerji tipine göre uygulanacak testi belirleyecektir.

Çizme ve deri içi testler birlikte uygulanırlar. Önce Çizme testi (Prick test) uygulanır: Önkolunuzun iç kısmına 1 damla ilaç çözeltisi damlatılacak ve steril bir lanset ile (metalden yapılmış sivri uçlu bir tıbbi malzeme) deride bir çizik oluşturulacaktır. 15 dakika sonunda değerlendirilecek ve negatif ise (kızarma, kabarma yoksa) sonraki aşamada deri içi test (intradermal test) uygulamasına geçilecektir. Bu aşamada çok az miktarda ilaç çözeltisi, çok ince bir iğnesi olan enjektörle deri içine enjekte edilir ve değerlendirilecektir. Deri içi testlere en düşük doz ile başlanacak ve negatif cevap durumunda 15-20 dakikada bir kademeli olarak doz artırımı yapılacaktır.

Ayrıca, doktorunuz test sonuçlarını doğru yorumlamak için bir pozitif kontrol (histamin) ve bir de negatif kontrol (allerjen içermeyen madde) kullanacaktır.

Yama testi (Patch test) uygulamasında ise test edilecek ilaç ya da ilaçlar yapışkan bant üzerine yerleştirilmiş küçük metal kuyucuklar içine konularak sırtınıza yapıştırılacaktır.

Test nasıl sonlandırılır?

En üst doz sorunsuz uygulandığında ya da herhangi bir dozda pozitif cevap veya istenmeyen bir durum oluştuğunda testiniz sonlandırılacaktır. Doktorunuz test sonrasında 24 saat süre ile (bazen daha uzun süre) allerjik belirtiler yönünden sizi izlemek isteyebilir.

Test sonuçları nasıl değerlendirilir?

Çizme ve deri içi testlerinde ilaç uygulanan bölgede 15-20 dakika içinde belli ölçülerde kabarıklık ve kızarıklık oluşması durumunda sonuç pozitif kabul edilir. Yama testinde ise 48-72 saat sonra (gerekirse 96. saatte) ilaç uygulanan bölgede kızarıklık, kaşıntı ve sulanma oluşması durumunda sonuç pozitif kabul edilir

Test sırasında ortaya çıkabilecek istenmeyen durumlar nelerdir?

İlaç deri testlerinde istenmeyen durum olarak abartılı deri cevabına bağlı olarak, uygulama bölgesinde beklenenden fazla kızarıklık ve kaşıntı, nefesinizde daralma ve hırıltı, göğsünüzde sıkışma hissi, öksürük, gözlerinizde, burun ve boğazınızda kaşıntı, hapşırık, burun tıkanıklığı veya akıntısı, derinizde kızarıklık ve kaşıntı, dudaklarınızda ve göz kapaklarınızda şişme gibi allerjik durumlar olabilir. Bu durumların oluşma riski test edilen ilaca göre değişir. Yaşamı tehdit edici durumlar nadir olarak bildirilmiştir.

Ancak bu allerjilerin ortaya çıkma riski testin yapılma nedeni ile çok ilişkilidir. Bu test size "uygun bir ilaç seçeneği bulma" amacı ile yapılacaktır; testlerde allerjik olduğu düşünülen ilaca yapısal olarak benzemeyen ilaç grubu tercih edileceğinden allerjik durum gelişme olasılığı çok daha düşüktür.

Ancak bu allerjilerin ortaya çıkma riski "ilaç allerjisi tanısı koyma" amaçlı yapılan testlerde yüksektir.

Bu durumların tedavisinde kullanılacak ilaç ve tıbbi malzemeler merkezimizde mevcut olup, gerekli tıbbi uygulamalar hemen yapılacaktır. Gerekli görüldüğünde bir süre hastanede gözlem altında tutulabilirsiniz.

İlaç deri testinin sağlayacağı faydalar nelerdir?

Tanısal amaçlı uygulanan testte: Testiniz pozitif çıktığında bize anlatmış olduğunuz allerjinizin doğruluğu kanıtlanmış olacaktır. Böylelikle ilaçtan gerçekten uzak durmanız gerektiği anlaşılmış olacaktır.

Testiniz negatif çıktığında ise o ilaca allerjiniz olmadığı anlaşılacak ve ilacın gereksiz yere kullanılmamasının önüne geçilecektir.

Uygun ilaç seçeneği bulma amaçlı yapılmış testler "negatif" çıktığında size ihtiyaçlarınız doğrultusunda kullanabileceğiniz bir ilaç seçeneği belirlenmiş olacaktır.

Testiniz "pozitif" çıktığı takdirde bu ilaçtan da uzak durmanız önerilecektir.

Testin alternatifi olan bir durum var mıdır?

Tanısal amaçlı testlerde: Test yapılmadığı takdirde ilaç allerjisi tanınız anlattıklarınıza dayanacaktır. O ilaca allerjik kabul edilerek doktorunuz bu ilaç ve yapısal olarak benzeyen diğer ilaçlardan uzak durmanızı önerecektir.

Uygun ilaç seçeneği bulma amaçlı yapılan testlerde: Bu testlerin alternatifi olan durumlar tanımlanan allerji tipine ve içinde bulunduğunuz duruma göre değişiklik gösterebilir. Bu testi yaptırmak istemediğiniz takdirde doktorunuz ile konuşarak ileri dönemde bir ilaç ihtiyacınız olduğunda ne yapacağınızı sormalısınız. Bunun dışında test için önerilen hiçbir ilaç –belirli oranlarda allerji riski taşıdığı için- şifaen önerilmeyecektir.